

אומר, טמא שאכל טהור חיוב, וטמא שאכל טמא פטור, שלא אבל
אלא דבר טמא. אמרו לו חכמים, אף טמא שאכל את הטהור כיון
שנגע בו טמאווה.

הגמרא דנה מה יענה רבי יוסי הגלילי על טענת חכמים. שואלת
הגמרא: והרי שפיר קאמר ליה - טענה חזקה אמרו לו רבנן לרבי
יוסי הגלילי, שכל בשר קודש טהור שאדם אכלו נטמא בנגיעת
האדם, ואף על פי כן מודה רבי יוסי הגלילי שחייב חטאת, ואם כן
מדוע אם היה הבשר טמא קודם לכן פטור האדם מחטאת.

משיבה הגמרא: אמר רבא, כל היבא דנטמא האדם האוכל
בטומאת הגוף ואחר כך נטמא הפשוט, דכולי עלמא לא פליגי,
דחייב חטאת האדם שאכלו, שכן טומאת הגוף בכרת, ואיסור
האכילה בטומאת הגוף קדם לאיסור האכילה בטומאת הבשר, כי
פליגי באופן שנטמא פשוט ונאסר באכילה, ואחר כך נטמא הגוף
של האדם האוכל, האם איסור אכילה בטומאת הגוף חל על החתיכה
שאסורה כבר באיסור אכילה בטומאת הבשר או לא, דרבנן סברי,
אמרין מיגו, כלומר, מתוך שנאסר לאכול חתיכות בשר אחרות
טהורות בטומאת הגוף, נאסר גם בחתיכה זו בכללן כדין איסור
כולל, ורבי יוסי הגלילי סבר, לא אמרינן מיגו, כלומר, אין איסור
אכילה בטומאת הגוף חל על איסור, גם לא באיסור כולל, וכיון
שכבר נאסר הבשר באכילה משום טומאת בשר, לא חל עליו איסור
נוסף של טומאת הגוף, ואין האוכלו חייב כרת. ולפיכך אין ראייה ממה
שאדם טמא טימא את הבשר ואכלו שחייב חטאת, כיון ששם קדם
איסור אכילה בטומאת הגוף לאיסור אכילה בטומאת הבשר.

שואלת הגמרא: ורבי יוסי, נהי שסובר הוא דמיגו לא אמרינן, אך
זה דווקא כאשר שני האיסורים שוים בחומרם, אבל כאשר האיסור
השני חמור מן הראשון, יש לאיסור החמור לחול על האיסור הקל.
ואם כן תיתי - יחול איסור אכילה בטומאת הגוף, דחמירא, שכן
חייבין עליה כרת, ותחול על איסור אכילה בטומאת פשוט שקלה
הימנה, שאין עליה חיוב כרת.
מיישבת הגמרא: אמר רב אשי, ממיא - מנין דאיסור אכילת קדשים
בטומאת הגוף חמורה מאיסור אכילה בטומאת בשר, דלמא - שמא
איסור טומאת פשוט חמורה יותר מאיסור טומאת הגוף, שכן אין לה
מקרה במקנה - שבשר שנטמא אין יכולים לטהרו במקוה, ואילו
לטומאת הגוף יש טהרה במקוה, ולכך, אין יכול איסור טומאת הגוף
לחול על איסור טומאת בשר.

משנה

המשנה מביאה חילוקי דינים בין שוחט בחוץ למעלה בחוץ: הומר
בשחיטה בחוץ מפעלייה בחוץ, וחומר פעלייה בחוץ מפשחיטה
בחוץ. מפרטת המשנה: הומר בשחיטה בחוץ, שהשוחט בחוץ
לאכילת הדיוט, חייב חטאת, ואילו המעלה בחוץ להדיוט, פטור
מחטאת. הומר פעלייה בחוץ, ששנים שאחזו בפסיון ושחטו בחוץ,
פטורים מחטאת, ואילו שנים שאחזו באבר אחד והעלו אותו בחוץ,
חייבין חטאת.

המשנה דנה בהעלה בחוץ כמה פעמים מאותה בהמה: העלה אבר
בחוץ בשוגג, ונודע לו שאסור, ושכח וחוץ והעלה בשוגג מאותה
בהמה, ונודע לו, ושכח וחוץ והעלה בשוגג מאותה בהמה, חייב
חטאת על כל עלייה ועלייה בפני עצמה, דברי רבי שמעון. רבי יוסי
אומר, אינו חייב אלא חטאת אחת על כל ההעלאות.

המשנה מביאה מחלוקת נוספת בין רבי יוסי לרבי שמעון: עוד אמר
רבי יוסי, ואינו חייב על העלאה בחוץ עד שיעלה לראש המזבח -
שיבנה מזבח בחוץ לשם ההעלאה ויעלה עליו קרבן. רבי שמעון
אומר, אין צריך לבנות מזבח לשם כך, אלא אפילו העלה על הפלע
או על האבן, חייב משום מעלה בחוץ.

גמרא

הגמרא מבררת את מקור החילוק בין שוחט להדיוט למעלה להדיוט,

ראש בן יונה של עולת העוף שאין בו פיות, ופלה משלימו לפיות
והקטירו בחוץ, מהו, האם המלח מצטרף להשלם לשיעור כזית,
וחייב משום מעלה בחוץ, או לא.

מקשה רבא מפרוקיא על ספיקו של רבא: אמר ליה רבא מפרוקיא
לרב אשי, וכי לא תיניו פלוגתייהו דרבי יוחנן וריש לקיש - האם
ספק זה אינו תלוי במחלוקתם של רבי יוחנן וריש לקיש לגבי עצם
המחוברת לבשר, שלדעת רבי יוחנן שחיבורי עולין כעולין, ישלים
המלח לכזית, ולדעת ריש לקיש שחיבורי עולין לאו כעולין, אין
המלח משלים לכזית.

מתרצת הגמרא: אין ספיקו של רבא תלוי במחלוקת רבי יוחנן וריש
לקיש, שכן תיבעי לרבי יוחנן ותיבעי לריש לקיש - יש להסתפק בין
לפי רבי יוחנן ובין לפי ריש לקיש.

מבארת הגמרא: תיבעי לרבי יוחנן, כיון שאפשר לומר שעד כאן לא
קאמר רבי יוחנן התיב בעצם המחוברת לבשר, שמצטרפת עמו,
אלא דווקא בעצם המינא דבשר הוא - שעצם היא מין בשר, ולכן
מצטרפת להשלימו לכזית, אבל מלח דלאו מינא דבשר יונה הוא -
המלח אינו מין בן יונה, לא - אינו מצטרף להשלימו לכזית.

וכן תיבעי לריש לקיש, כיון שאפשר לומר שעד כאן לא קאמר ריש
לקיש התיב בעצם המחוברת לבשר שאינה מצטרפת עמו, אלא
משום דאי פריש מינה - שאם נפרדה העצם מהבשר לאו מצוה
לאסוקי - אין מצוה להעלותה ולהקטירה, ולכן אינה מצטרפת
להשלימו לכזית, אבל התיב - כאן במלח דאי פריש - אם פרש המלח
ונפל מן הקרבן מצוה לאסוקי - מצוה למלוח שוב את הקרבן קודם
הקטרות, לא - לא אמר ריש לקיש שלא מצטרף עם העולין, אלא
בזה אכן יצטרף להשלים לכזית.

או דלמא - או שמא לא שניא - אין די בסברות אלו לחלק בין מלח
לעצם, וגם מלח יהיה תלוי במחלוקת רבי יוחנן וריש לקיש. מסקנת
הגמרא, תיקו - הדבר נותר בספק.

שנינו במשנה, רבי יוסי הגלילי אומר בו' אמרו לו חכמים אף
השוחט בפנים ומעלה בחוץ כיון שהוציא פסלו.

הגמרא מבארת מה ישיב רבי יוסי הגלילי על טענת חכמים: השיב
רבי תשובה לדברי חכמים תחת - במקום רבי יוסי הגלילי, שאין
להביא ראייה שחייב המעלה מקרבן שנשחט בחוץ, ממה שחייב
המעלה מקרבן שנשחט בפנים, שכן יש להשיב, מה לשוחט בפנים
ומעלה אותו בחוץ, שהיתה לו - לקרבן שעת הכושר - שקודם שיצא
מהעזרה היה כשר להקרב בפנים, ולכן חייב המעלהו בחוץ, תאמר
בשוחט מחוץ לעזרה ומעלה בחוץ, שלא היתה לו שעת הכושר,
שכיון שנשחט בחוץ נפסל מיד, ולפיכך אין חייבין עליו.

השיב רבי אלעזר רבי שמעון תשובה אחרת לדברי חכמים תחת
רבי יוסי הגלילי, מה לשוחט בפנים ומעלה בחוץ, שכן קודש
מקבלו - שאם החזירו לעזרה והעלהו על גבי המזבח, לא ירד, אף
על פי שנפסל ביוצא, כיון שפסלו בקודש, לכך חייב אם העלהו
בחוץ, תאמר בשוחט בחוץ, שאין קודש מקבלו, שאף אם
הכניסו לעזרה והעלהו על גבי המזבח, ירד, כיון שאין פסולו בקודש,
ולפיכך אין להוכיח משחוט פנים לחייב על העלאת שחוטו חוץ.

שואלת הגמרא: מאי בינייהו - מה החילוק שיש להלכה בין סברת
רבי שלא היתה לה שעת הכושר, לסברת רבי אלעזר ברבי שמעון
שאין הקודש מקבלו.

משיבה הגמרא: אמר ועירי, שחימת לילה - שחט קרבן בלילה
בעזרה איבא בינייהו, שלדעת רבי, המעלה בחוץ קרבן שנשחט
בלילה בפנים פטור, כיון שלא היתה לו שעת הכושר, שמתחילה לא
היה ראוי להקטירו על גבי המזבח. ולדעת רבי אלעזר ברבי שמעון,
חייב, כיון שהקודש מקבלו, שאם עלה על גבי המזבח לא ירד.

רבה אמר, קבלה בכלי חול - קיבל את דם הקרבן שנשחט בעזרה
בכלי חול שאינו כלי שרת איבא בינייהו, שלדעת רבי, הזורק בחוץ
מדם קרבן שהתקבל בכלי חול פטור, כיון שלא היתה לו שעת הכושר,
ולדעת רבי אלעזר ברבי שמעון חייב, כיון שפסולו בקודש.

שנינו במשנה, אדם טמא שאכל בין קודש בו' חייב. רבי יוסי הגלילי

42 הבונים להיכל, ובעֲדָהּ היו בּוֹנִין את החומות מִבְּפָנִים - מצידם
 43 הפנימי של הקלעים.
 44 אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שְׁמַעְתִּי מִרְבוּתִי, שֶׁהָיוּ מְקַרְבִּינֵן קִרְבֹּת בעזרה,
 45 אָף עַל פִּי שְׂאִין בֵּית, ולא היו צריכים לעשות קלעים להיכל.
 46 וְאוֹכְלִים בַּמִּקוֹם העזרה קִדְּשֵׁי קִדְּשֵׁים שְׂדֵינָם להאכל בעזרה, אָף עַל
 47 פִּי שְׂאִין קְלָעִים לעזרה. ואוכלים בירושלים קִדְּשֵׁים קְלָעִים וּמַעֲשֶׂה
 48 שְׂנֵי שְׂדֵינָם להאכל בכל ירושלים, אָף עַל פִּי שְׂאִין חוּמָה סביב
 49 לירושלים. וכל זאת מִפְּנֵי שֶׁקְדוּשַׁת רֵאשׁוֹנָה של ירושלים ובית
 50 המקדש, קִדְּשָׁה לְשַׁעֲתָהּ - בזמן שהבית קיים וּקְדוּשָׁה לְעֵתִיד לְבֵא
 51 לאחר שחרב הבית.
 52 מסיימת הגמרא את הראיה: כיון שרבי יהושע סובר שאין צריך
 53 קלעים להיכל משום שקדושה ראשונה קידשה לעתיד לבא אחר
 54 החורבן, ואילו רבי אליעזר הצריך קלעים להיכל, לֹא מִכְּלָל - האם
 55 לא משמע מכך דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר כָּבַד שקדושה ראשונה לא קִדְּשָׁה
 56 לעתיד לבא, ולכך בטלה קדושת הבית, והיו צריכים לעשות קלעים
 57 להיכל ולקדש אותו בסדר המבואר במסכת שבוועות (10), כדי שיהיה
 58 הבית בנוי ויוכלו להקריב קרבנות בעזרה. ואם כן רבי יוחנן סבר כרבי
 59 יהושע וריש לקיש סבר כרבי אלעזר.
 60 דוחה הגמרא: אָמַר לִיָּה רַבִּינָא לְרַב אִשִּׁי, מַמְאִי - מנן שרבי
 61 אליעזר ורבי יהושע חולקים בדבר זה, האם קדושה ראשונה קדשה
 62 לעתיד לבא, דְּלִמָּא דְּבִלְיָ עֲלָמָא, בין רבי אליעזר ובין רבי יהושע
 63 סוברים שקדושה ראשונה קידשה לשעתה וּקְדוּשָׁה לְעֵתִיד לְבֵא, וְכֵן
 64 וְכֵן - רבי אליעזר, מַאִי דְּשָׂמִיעַ לִיָּה קְאָמַר - מה שמע מרבתי
 65 אמר, וכך שמע מהם, שעשו קלעים להיכל ולעזרה, וְכֵן - רבי
 66 יהושע, מַאִי דְּשָׂמִיעַ לִיָּה מִרְבוּתִי קְאָמַר, וכך שמע מהם, שקדושה
 67 ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא, וְכֵן תִּימָא - ואם
 68 תאמר, כיון שגם רבי אליעזר מודה שקדושה ראשונה קדשה לעתיד
 69 לבא, קְלָעִים שעשו בעזרות לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר לְמָה לִי, והרי אפשר
 70 להקריב בעזרה גם ללא הקלעים, משיב רבינא, אפשר לומר שאת
 71 הקלעים פרסו לְצִנִּיעוּתָא בְּעֲלָמָא - לשם צניעות והסתור בלבד.
 72 הגמרא דנה אם עצם המחוברת לבשר הקרבן משלימה לשיעור כזית
 73 או לא: אִתְתַּמַּר, הַמַּעֲלָה מִבֶּשֶׂר קִרְבֵּן בַּחוּץ וְאִין בּוּ שִׁיעוּר בְּיָת,
 74 וְעֵצִים מִשְׁלִימוּ לְכַזִּית, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, תִּיבִי מִשׁוּם מַעֲלָה בַּחוּץ.
 75 רִישׁ לְקִישׁ אָמַר, פְּטוּר.
 76 מבארת הגמרא: רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר תִּיבִי, כיון שסבר שתיבורי עולין
 77 בְּעוֹלֵין דְּמִי - העצמות שאין חיוב להקטירן בפנים, המחוברות לבשר
 78 שחייב להקטירו בפנים, מצטרפות לבשר ומשלימות לשיעור, לפיכך
 79 נחשב שהעלה בחוץ כזית וחייב, רִישׁ לְקִישׁ אָמַר פְּטוּר, כיון שסבר
 80 שתיבורי עולין לֹא בְּעוֹלֵין דְּמִי - העצמות המחוברות לבשר אינן
 81 מצטרפות לבשר, וכיון שהעלה בחוץ פחות מכזית מבישר הקרבן פטור.
 82 מסתפקת הגמרא: בְּעֵי רַבָּא, הַמַּעֲלָה מִחוּץ לעזרה

1 שלומד שׂאֵל פתח אהל מועד' משמע כל חלל העזרה ואפילו גו
 2 של היכל, אִם כֵּן, נִכְתוּב רק את הפסוק 'אֵל פֶּתַח אֶהְל מוֹעֵד' למעט
 3 את השוחט על גג ההיכל ואת השוחט עולה בדרום שבאו אל פתח
 4 אהל מועד, וממילא משמע שבמחנה לוייה חייב, שהרי לא באו אל
 5 פתח אהל מועד, והפסוקים 'בַּמִּחֲנֶה' (וְאֵל) ו'מִחוּץ לַמִּחֲנֶה' שמהם
 6 למדים שגם בתוך המחנה מקום שאינו ראוי לשחיטת כל זבח חייב,
 7 לְמָה לִי - הם מיותרים, לֹא לְאֵתוּי - אין זה אלא שבא הכתוב
 8 לרבות גגו של היכל כעולא, והפסוק יָאֵל פֶּתַח אֶהְל מוֹעֵד' נדרש
 9 לדרשה אחרת.
 10 מתרצת הגמרא את שיטת רבא: אָמַר רַב רַבִּי מְרִי, הפסוקים 'בַּמִּחֲנֶה'
 11 ו'מִחוּץ לַמִּחֲנֶה' נאמרו לְאֵתוּי - לרבות אופן ששחט בהמת קרבן
 12 שבוֹלָה בְּפָנִים - בעזרה וְצִנְאוּרָה בַּחוּץ - מחוץ לעזרה שחייב.
 13 מקשה הגמרא: אִם [צִנְאוּרָה] של הבהמה בַּחוּץ, פְּשִׁיטָא שחייב,
 14 שהרי אִמְאִי קָפִיד רַחֲמָנָא - על מה הקפידה התורה לחייב את
 15 השוחט בחוץ, אֲשַׁחֲיָיָה - על השחיטה שלא תהא בחוץ, ומכיון
 16 שצוּרָה בַּחוּץ, שִׁחֲיָיָה בַּחוּץ הִיא, וכבר התמעט מהפסוק יָאֵל פֶּתַח
 17 אֶהְל מוֹעֵד'.
 18 מתרצת הגמרא: אֵלָא הפסוקים 'בַּמִּחֲנֶה' ו'מִחוּץ לַמִּחֲנֶה' לפי רבא
 19 נאמרו לְאֵתוּי - לרבות באופן ששחט כשבולָה בַּחוּץ לעזרה
 20 וְצִנְאוּרָה בְּפָנִים העזרה, שאף על פי ששחט בפנים כיון שהקרבן היה
 21 בַּחוּץ נחשב כשוחט בחוץ וחייב.
 22 הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים אם מעלה קדשים בחוץ אחר
 23 חורבן הבית חייב או פטור: אִתְתַּמַּר, הַמַּעֲלָה קִרְבֵּן בַּחוּץ בְּזִמְנָא הָהּ
 24 אחר שחרב בית המקדש, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, תִּיבִי כרת, כדון המעלה
 25 בחוץ. רִישׁ לְקִישׁ אָמַר, פְּטוּר.
 26 מבארת הגמרא: רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר תִּיבִי, כיון שסבר שקְדוּשַׁת רֵאשׁוֹנָה
 27 של בית המקדש, שנתקדשו ירושלים והעזרה על ידי דוד ושלמה,
 28 קִדְּשָׁה לְשַׁעֲתָהּ - בזמן שהבית קיים, וּקְדוּשָׁה לְעֵתִיד לְבֵא - לאחר
 29 שחרב, ועל כן ירושלים נחשבת בית הבחירה, ועדיין קיים איסור
 30 הבמות שלא להקריב בחוץ. רִישׁ לְקִישׁ אָמַר פְּטוּר, כיון שסבר
 31 שקְדוּשַׁת רֵאשׁוֹנָה של בית המקדש קִדְּשָׁה לְשַׁעֲתָהּ וְלֹא קִדְּשָׁה
 32 לְעֵתִיד לְבֵא, ולאחר שחרב הבית הותרו הבמות, ואין איסור להקריב
 33 קרבן בחוץ.
 34 דנה הגמרא: נִימָא דְּבַפְּלִגְוִתָא דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ קְמִיפְלִגֵּי
 35 - האם נאמר שרבי יוחנן וריש לקיש נחלקו במחלוקתם של רבי
 36 אליעזר ורבי יהושע. דְּתַנֵּן במשנה במסכת עדיות (פ"ח מ"ג), אָמַר רַבִּי
 37 אֱלִיעֶזֶר, שמעתי מרבתי, שֶׁהָיוּ בּוֹנִין בְּהִיבֵל בימי עזרא, כשעלו
 38 מבבל ובנו את בית המקדש השני, הָיוּ עוֹשִׂים קְלָעִים בְּהִיבֵל -
 39 במקום כותלי ההיכל, עד שיבנו הכתלים, והיו עושים קְלָעִים בְּעוֹדוֹת
 40 - במקום חומות העזרה, עד שיבנו החומות, אֵלָא שֶׁבְּהִיבֵל הָיוּ בּוֹנִין
 41 את הכתלים מִבְּחוּץ - מצידם החיצוני של הקלעים, כדי שלא יכנסו

המשך ביאור למס' זבחים ליום שבת קודש עמ' א

13 המעלה לשם איש.
 14 שואלת הגמרא: אִי הָכִי הֵבֵא נִמִי - אם כן גם כאן בשחיטה, נאמר
 15 דְּמִיבְעֵי לִיָּה הפסוק 'איש איש' לרבות שְׁנַיִם שְׂאֵחוּזִים בְּסִפְּיָן וְשִׁחְטוּ
 16 בחוץ שְׁחִיבִיבִין, ומדוע המשנה אמרה ששנים ששחטו פטורים.
 17 משיבה הגמרא: שְׂאֵנֵי הָתָם בשחיטה, שאי אפשר לדרוש את הפסוק
 18 'איש איש' לחייב שנים ששחטו, משום דְּאָמַר קְרָא (שם פ"ד) 'וְנִכְרַת
 19 הָאִישׁ הַהוּא מִקְרַב עִמּוֹ', שמשמע אֶהְדָּה ששחט וְלֹא שְׁנַיִם ששחטו,
 20 ואם כן בהכרח שהפסוק 'איש איש' בא לחייב את השוחט להדיוט.
 21 שואלת הגמרא: אִי הָכִי שִׁמְהוּדָא נלמד לפטור שנים ששחטו, נְבִי
 22 הַעֲלָה נִמִי הָא הָא כְּתִיב (שם ט) 'וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִעַמּוֹ', ואף בזה
 23 נאמר ששנים שהעלו ידיו פטורים. משיבה הגמרא: ש'ההוא' הנאמר
 24 בפרשת העלאה מִיבְעֵי לִיָּה - נצרך הוא

1 ובין שנים ששחטו לשנים שהעלו. שואלת הגמרא: מַאִי שְׂאֵנָא - מה
 2 שונה הַמַּעֲלָה לְהִדְיוּת דְּפְטוּר, כיון דְּכְתִיב בפרשת העלאה בחוץ
 3 (ויקרא ט"ו) 'לֹא יְבִיאָנּוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לֵה', שמשמע שרק המעלה לשם
 4 ה' חייב, והלא בְּשִׁחֲיָיָה נִמִי הֵכְתִיב (שם ט) 'לֹא יְבִיאָוּ לְהִקְרִיב קִרְבֵּן
 5 לֵה', ומפני מה לא נלמד שרק השוחט לה' חייב.
 6 משיבה הגמרא: שְׂאֵנֵי הָתָם - שונה הדין בשחיטה בחוץ, דְּאָמַר קְרָא
 7 בפרשת שחיטת חוץ (א"פ ט"ז) 'אִישׁ אִישׁ', וכפילות תיבת 'איש' מלמדנו
 8 שגם איש ששחט לשם איש חייב.
 9 שואלת הגמרא: והרי נְבִי הַעֲלָה נִמִי כְּתִיב (שם ט"ח) 'אִישׁ אִישׁ',
 10 ומפני מה לא נלמד שגם איש שהעלה לשם איש חייב. משיבה
 11 הגמרא: הפסוק 'איש איש' שנאמר גבי העלאה מִיבְעֵי לִיָּה לרבות
 12 שְׁנַיִם שֶׁהֶעֱלוּ בחוץ בְּאֶבֶר אחד שְׁחִיבִיבִין, ואינו מיותר לרבות איש

מכפילות התיבות 'איש איש' שנאמרו בפרשת שחיתה. משיבה
 הגמרא: רבי יוסי נפקא ליה – לומד הוא לחייב את השוחט להדיוט
 בחוץ מהפסוק (שם פ"ד ד) 'דָּם יִחַשֵׁב לְאִישׁ הַהוּא דָּם שֶׁפָּךְ' שנאמר
 בפרשת שחיתה בחוץ, ומתיבת 'לְאִישׁ' למדים שהשוחט קרבן בחוץ
 וְאִפְּלוּ הַשּׁוֹחֵט לְאִישׁ – לשם איש חייב.
 שנינו במשנה: הַעֲלָה וְחֹזֵר וְהַעֲלָה כּוּ' חייב על כל עלייה, דברי רבי
 שמעון. רבי יוסי אומר, אינו חייב אלא אחת. אָמַר רִישׁ לְקִישׁ,
 מִחֲלוּקֵת רַבִּי שִׁמְעוֹן וּרְבִי יוֹסִי, אֵינָה אֵלָא אַחַת. אָמַר רִישׁ לְקִישׁ,
 אֲרֻבָּעָה וְחֲמִשָּׁה אֲכָרִים שְׁלֵמִים, דְּמָר כֶּבֶד – רבי יוסי שלדעתו חייב
 רק חטאת אחת על העלאת כל האיברים, טובר דְּכִי בְּתֵיב בַּתּוֹרָה
 בפרשת העלאה בחוץ (שם פ"ט ט) וְאֵל פָּתַח אֲהֵל מוֹעֵד לֹא יִבְיָאנוּ
 לְעִשׂוֹת אֹתוֹ לְה' וְגו', שמתיבת 'אתו' דורש רבי ישמעאל לעיל (קט)
 שרק על הדבר הַשְּׁלֵם שהעלה בחוץ הוא חייב, וְאֵינּוּ חַיִּיב עַל
 הַחֶסֶד, אֲכָל בְּהֵמָה בְּתֵיב – על כל הבהמה נאמר הפסוק, כלומר
 שרק אם העלה בהמה שלימה חייב, ואינו חייב על העלאת בהמה
 חסרה, ולפיכך ארבעה וחמישה העלאות של איברי בהמה אחת
 נחשבות כהעלאה אחת, ולכן אינו חייב אלא אחת, וְמָר כֶּבֶד – רבי
 שמעון שאומר שחייב חטאת על כל אבר ואבר סבר, שהפסוק 'אתו'
 שפוטרו אם העלה דבר חסר, אֲכָל אֲכָר וְאֲכָר בְּתֵיב, כלומר שאם
 העלה אבר חסר פטור, אבל על העלאת אבר שלם חייב אפילו לא
 העלה את כל הבהמה, ולכן העלאת כל אבר נחשבת העלאה בפני
 עצמה. אֲכָל אם העלה כמה חתיכות של אֲכָר אֶחָד בכמה העלאות,
 אחרי שהעלה את שאר איברי הבהמה, דְּכִי הִכֵּל בֵּין לְרַבִּי יוֹסִי וּבֵין
 לְרַבִּי שִׁמְעוֹן, אֵינּוּ חַיִּיב אֵלָּא חֲטָאת אֶחָת, כיון שנאמר 'לְעִשׂוֹת אֹתוֹ'
 ומוזה דרשה הגמרא שרק על דבר שלם חייב ולא על דבר חסר.
 וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, בֵּין לְרַבִּי יוֹסִי וּבֵין לְרַבִּי שִׁמְעוֹן, בּוּמִקְטֵירי חוץ,
 כלומר קרבנות שנשחטו מחוץ לעזרה, חייב על העלאת אבר שלם,
 והפטור של דבר חסר שנדרש מן הפסוק 'לְעִשׂוֹת אֹתוֹ' הוא על אבר
 חסר, ואילו הַמְּחֻלָּקֵת היא בְּאֲכָר אֶחָד של מוקטרי פנים, כלומר
 אבר של קרבנות ששחטן בעזרה ודינם להקטיר על הזמבח, שחטבו
 והעלהו בחוץ בכמה העלאות, דְּמָר כֶּבֶד – רבי שמעון האומר שחייב
 חטאת על כל העלאה והעלאה סובר, שמוקטרי פנים שֶׁחֶסְרוּ –
 שחסר מן האבר וְהֶעֱלוּ בְּחוּץ, חַיִּיב חֲטָאת, שבקרבנות שנשחטו
 בעזרה לא נאמר הפטור של דבר חסר, ולכן העלאת כל חתיכה מן
 האבר נחשבת העלאה בפני עצמה, וחייב על כל אחת ואחת, וְמָר
 כֶּבֶד פְּטוּר – רבי יוסי שאומר שחייב חטאת אחת על כל ההעלאות
 סובר, שגם באיברי מוקטרי פנים נאמר הפטור של דבר חסר ופטור
 מחטאת על העלאתם בחוץ, ולכן כמה העלאות של חתיכות אבר
 אחד נחשבות העלאה אחת. אֲכָל בְּהֵמָה בחוץ אֲרֻבָּעָה וְחֲמִשָּׁה
 אֲכָרִין שלמים, דְּכִי הִכֵּל חַיִּיב חֲטָאת עַל כָּל אֲכָר וְאֲכָר, שהכל
 מודים שהפטור של דבר חסר הוא באבר אחד ולא בכל הבהמה, אם
 כן העלאת כל אבר נחשבת העלאה בפני עצמה, וחייב על כל אבר
 ואבר.
 ביאור שלישי במחלוקת רבי שמעון ורבי יוסי: וּפְלִיגָא דְּעוּלָא –
 וחולקים ריש לקיש ורבי יוחנן על עולא, דְּאָמַר עוּלָא, הִכֵּל מוֹדִים
 בֵּין רַבִּי יוֹסִי וּבֵין רַבִּי שִׁמְעוֹן, בְּמוֹקְטְרֵי פָּנִים שֶׁחֶסְרוּ וְהֶעֱלוּ בְּחוּץ
 שֶׁחֶיִּיב, ולא נאמר בהם הפטור של דבר חסר, לֹא נִחְלְקוּ אֵלָּא
 בְּמוֹקְטְרֵי חוּץ – קרבנות שנשחטו מחוץ לעזרה שֶׁחֶסְרוּ וְהֶעֱלוּ בְּחוּץ,
 האם פטור על העלאת אבר חסר או לא, דְּמָר כֶּבֶד פְּטוּר – רבי יוסי
 האומר שחייב חטאת אחת על כל ההעלאות סבר שפטור על העלאת
 אבר חסר של קרבן שנשחט מחוץ לעזרה, ולכן אם העלה כמה
 חתיכות של אבר אחד בכמה העלאות, נחשבות כל ההעלאות
 כהעלאה אחת, וְמָר כֶּבֶד חַיִּיב – רבי שמעון שאומר שחייב על כל
 העלאה סבר שחייב על העלאת אבר חסר גם בקרבנות שנשחטו
 מחוץ לעזרה, אם כן העלאת כל חתיכה נחשבת העלאה בפני עצמה.
 לשון אחרת בדברי עולא: אֵיבָא דְּאָמְרֵי אָמַר עוּלָא, הִכֵּל מוֹדִים,
 בֵּין רַבִּי יוֹסִי וּבֵין רַבִּי שִׁמְעוֹן, בְּמוֹקְטְרֵי חוּץ שֶׁחֶסְרוּ וְהֶעֱלוּ בְּחוּץ
 שְׁהוּא פְּטוּר, כיון שהוא דבר חסר, לֹא נִחְלְקוּ אֵלָּא בְּמוֹקְטְרֵי פָּנִים

לְמַעוּבֵי – לפטור מכרת אם העלה בחוץ בשוֹגֵג – שטעה מעצמו, כגון
 שחשב שאין במות ציבור אסורות, או אָנוּם – שהיה סבור שמותר
 להעלות קדשים בחוץ אף בבמת יחיד, ואין בתורה כלל איסור
 שחיתת קדשים בחוץ, וּמוֹמְעָה – או שאחרים הטעו אותו.
 שואלת הגמרא: אִי הָכִי – אם כך ש'הוא' מלמד לפטור שוגג אנוס
 ומוטעה, הֲכָא נָמִי, בשחיתה בחוץ, הפסוק 'הוא' שממנו למדנו
 לפטור שנים ששחטו, מִיִּבְעֵי – גם הוא נצרך לְמַעוּבֵי – לפטור מכרת
 אם שחט בחוץ כשהיה אָנוּם או שוֹגֵג וּמוֹמְעָה, ואין ללמוד ממנו
 ששנים ששחטו פטורים, ואם כן אפשר ללמוד מ'איש איש' ששנים
 ששחטו חייבים, ומגין שהשוחט להדיוט חייב. משיבה הגמרא: תְּרִי
 'ההוא' בְּתֵיבֵי בפרשת שחיתה בחוץ, האחד, בפסוק (ויקרא פ"ד ד) וְנִכְרַת
 הָאִישׁ הַהוּא, שמלמד לפטור את השוחט אנוס שוגג ומוטעה, והשני,
 בפסוק (שם) דָּם יִחַשֵׁב לְאִישׁ הַהוּא, שמלמד לפטור שנים ששחטו.
 שואלת הגמרא: וְאֵלָּא הפסוק 'לה' שנאמר בפרשת שחיתה לְמַה לִּי,
 הרי אין לדרוש מ'לה' שאינו חייב אלא אם שחט לשם ה', שכן למדנו
 מהפסוק 'איש איש' לחייב את השוחט להדיוט. משיבה הגמרא: מן
 הפסוק 'לה' נלמד, שחייב דווקא אם שחט בחוץ את הראוי להקרב
 בפנים לה', לְהוֹצִיא אם שחט בחוץ את הַשְּׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ שפטור,
 כיון שאינו עומד להקרב לה'.
 שנינו במשנה: הוֹמֵר בְּהַעֲלָאָה כּוּ' שנים שאחזו בסכין ושחטו
 פטורים, אחזו באבר והעלו חייבין. תְּנוּ רַבִּנּוּן בברייתא. נאמר בפרשת
 העלאה בחוץ (ויקרא פ"ח ח) 'איש איש מבית ישראל וגו' אֲשֶׁר יַעֲלֶה עֹלָה
 או נֶבֶח, מבררת הברייתא: כפילות התיבות 'איש איש' שנאמרו לגבי
 העלאה מה תלמוד לומר. מבארת הברייתא: לְרַבּוֹת שְׁנַיִם שְׁאֵחָזוּ
 בְּאֲכָר אֶחָד של קרבן וְהֶעֱלוּ אותו בחוץ שֶׁחֶיִּיבִין חֲטָאת. וצריך לשם
 כך פסוק לחייב, שִׁכְּבֹל הייתי לומר להיפך, מאחר וְהִלָּא דִּין הוּא –
 שמקל וחומר יש ללמוד ששנים שהעלו בחוץ פטורים, כיון שנדרש
 כך, וְמָה הַשּׁוֹחֵט קרבן בחוץ לְאִכִּילַת הַדְּרוֹט, שהחמירה תורה
 בשחיתה בחוץ בכך שֶׁחֶיִּיב חֲטָאת, ואף על פי כן הקלה התורה
 ששנים שֶׁאֵחָזוּ בְּכַפַּיִן וְשִׁלְטוּ קרבן בחוץ פְּטוּרִין, בדרשת הגמרא
 (ע"א) מן תיבת 'הוא' שלמדים לפטור שנים ששחטו, כְּהַעֲלָה קרבן
 בחוץ לְהַדְּרוֹט שהקלה בו תורה שֶׁפְּטוּר, אֵינּוּ דִּין – בודאי שנקל
 ונאמר ששנים שֶׁאֵחָזוּ באבר והעלהו בחוץ שֶׁפְּטוּרִין, וכדי שלא
 נדרוש את הקל וחומר, תלמוד לומר 'איש איש' לרבות שנים
 שהעלו שחייבים, דְּכִי רַבִּי שִׁמְעוֹן.
 רַבִּי יוֹסִי אָמַר, ממה שאף בפרשת העלאה נאמר (שם פ"ד ט) וְנִכְרַת
 הָאִישׁ הַהוּא מַעֲמִי, דורשים 'ההוא', שאף בהעלאה דווקא אֶחָד
 שהעלה בחוץ חייב, וְלֹא שְׁנַיִם שהעלו. שואלת הברייתא: לדעת רבי
 יוסי ששנים שהעלו בחוץ פטורים, אִם בֵּין מַה תִּלְמוּד לְאוֹמַר בכפילות
 התיבות 'איש איש', שמכך דרש רבי שמעון ששנים שהעלו בחוץ
 חייבים. משיבה הברייתא: דְּכִי תוֹרָה בְּלִשׁוֹן בְּנֵי אָדָם, וכיון שכך
 דרך בני אדם הכפול הלשון, לפיכך אין לדרוש מן הכפילות.
 מבארת הגמרא: וְרַבִּי שִׁמְעוֹן הסובר ששנים שהעלו בחוץ חייבים,
 הֵאֵי 'ההוא' שדרש ממנו רבי יוסי לפטור שנים שהעלו, מִיִּבְעֵי לִיָּה
 – נצרך לדעתו לְמַעוּבֵי – לפטור מחיוב חטאת אם העלה בחוץ
 כשהוא שוֹגֵג או אָנוּם או מוֹמְעָה כדרשת הגמרא לעיל.
 שואלת הגמרא: וְרַבִּי יוֹסִי, מדיכן ללמד לפטור את השוחט שוגג או
 אנוס או מוטעה. משיבה הגמרא: מִ'הוא' 'ההוא' – מיתור האות ה"א
 בתיבת 'ההוא'.
 שואלת הגמרא: וְרַבִּי שִׁמְעוֹן, מה ידרוש מיתור האות ה"א בתיבת
 'ההוא'. משיבה הגמרא: 'ההוא' לֹא דְרִישׁ, שאין תוספת האות
 ה"א מיותרת ואין לדורשה, שכן דרך התורה לכתוב.
 שואלת הגמרא: לדעת רבי יוסי, וזאת משום שדְּכִי תוֹרָה בְּלִשׁוֹן
 בפרשת העלאה בחוץ אינו נדרש, וזאת משום שדְּכִי תוֹרָה בְּלִשׁוֹן
 בְּנֵי אָדָם, אם כן ההוא 'איש איש' שנאמרו בפרשת שחיתה בחוץ
 נָמִי – גם אותם אין לדרוש, שהרי דְּכִי תוֹרָה בְּלִשׁוֹן בְּנֵי אָדָם,
 וְאֵלָּא מעתה יש לשאול, הַשּׁוֹחֵט קרבן בחוץ לְהַדְּרוֹט שמבואר
 במשנה (ע"א) שחייב, מִנָּא לִיָּה דְּחַיִּיב, שהרי הגמרא לעיל למדה זאת

39 גם בהעלאת חוץ נחשבת העלאה בלא מזבח, וחייב גם אם העלה על
 40 גבי הסלע.
 41 שואלת הגמרא: ואיך נמי - ורבי שמעון גם הוא, כיצד יתרוץ את
 42 שיטתו שאף המעלה על האבן חייב, והכתוב 'ויקח מנחה לה'
 43 שמלמדנו שגם בבמת יחיד צריך מזבח. משיבה הגמרא: ההוא מזבח
 44 שבנה נח, לא בנאו משום שהיה חייב להקריב דווקא במזבח, אלא
 45 בנאו לשם גובהה בעלמא - לשם מקום גבוה בעלמא, כדי שיהיה נח
 46 להשתמש.
 47 שואלת הגמרא: ואיך נמי - ורבי יוסי אף הוא כיצד יבאר את
 48 שיטתו שצריך דווקא מזבח, הא כתיב 'ויקח מנחה וגו' ויעל על הצור
 49 לה" שמלמדנו שבבמת יחיד אין צריך מזבח. משיבה הגמרא: אין
 50 ללמוד ממנו לכל מקום, כיון שהוראת שעה היתה.
 51 מקור נוסף לשיטת רבי שמעון: ואיכתיב אימא, היינו טעמא דרבי
 52 שמעון, בדרתניא בברייתא (תורת כהנים אחרי פ"ט), רבי שמעון אומר,
 53 נאמר בפסוק (ויקרא פ"ד) 'וירק הפה את הדם על מזבח ה' פתח אהל
 54 מזעד', למדנו שדווקא באהל מועד יש חיוב להקריב על מזבח, ואין
 55 חיוב מזבח בפניה קטנה של יחיד. מסיימת הברייתא: לפיכך, כיון
 56 שאין חיוב מזבח בבמה, לכך אף על פי שהעלה קרבן על גבי הסלע
 57 או על גבי האבן, ולא העלה על גבי מזבח, חייב.
 58 מקשה הגמרא: כיון שהברייתא אומרת 'אין מזבח בבמה', הרי
 59 שמדברת באדם שהקריב את קרבנו בבמה בשעת היתר הבמות, ואם
 60 כן מפני מה אומרת שהמעלה על הסלע 'חייב', הלא 'יצא ידי חובתו'
 61 מיבעי ליה - היה לברייתא לומר, ולא היה לה לומר 'חייב' שמשמע
 62 שעבר על איסור. מתרצת הגמרא: הכי קאמר - כך פירוש הברייתא,
 63 לפיכך - לפי שבשעת היתר הבמות נחשבת ההקטרה בבמה הקטרה
 64 ואין צריך מזבח, לכך בשעת איסור הבמות, אם העלה על גבי הסלע
 65 או על גבי האבן בחוץ, נחשבת העלאתו העלאה וחייב חטאת.
 66 הגמרא דנה בדיני במה לדעת רבי יוסי: בעי רבי יוסי ברבי חנינא,
 67 לשיטת רבי יוסי שגם בבמה צריך מזבח ואין די באבן או בסלע, קרן
 68 - ארבעה קרנות בארבע פינות המזבח, וקבש - גשר משופע שעליו
 69 עולים למזבח, ויסוד - אמה על אמה סביב המזבח מלמטה, וריבוע
 70 - שיהיה המזבח מרובע, שמבואר לעיל (סב) שכל אלו מעכבין במזבח
 71 שבמשכן, מהו שיעבבו בפניה, האם כשם שצריך מזבח כך צריך את
 72 כל דיני המזבח או לא.
 73 פושטת הגמרא: אמר ליה רבי ירמיה לרבי יוסי ברבי חנינא, תניא
 74 בברייתא, קרן וקבש וריבוע ויסוד מעכבין בפניה גדולה - בנוב
 75 וגבעון וכל שכן בשילה ובבית המקדש שבירושלים, ואין מעכבין
 76 בפניה קטנה שכל יחיד עושה לעצמו בשעת היתר הבמות.

1 שחקרו והעלו בהוין, דמר קבר פטור - רבי יוסי שאומר שחייב
 2 חטאת אחת על כל ההעלאות סבר שפטור על העלאה בחוץ של
 3 מוקטרי פנים שחסרו, ולכן נחשבות כל ההעלאות של כל החתיכות
 4 כהעלאה אחת, ומר קבר חייב - רבי שמעון האומר שחייב על כל
 5 העלאה והעלאה סבר, שבמוקטרי פנים לא נאמר הפטור של דבר
 6 חסר, אם כן נחשבת כל העלאה בפני עצמה וחייב חטאת על כל
 7 העלאה והעלאה.
 8 ופליגי דאבוה דשמואל אלישנא קמא דעולא - וחולקים אביו של
 9 שמואל, ועולא לפי הלשון הראשונה סטובר שהכל מודים במוקטרי
 10 פנים שחסרו והעלם בחוץ שחייב, דאמר אבוה דשמואל, קמאן
 11 מהדרין פוקעין לגבי מזבח - כשיטת איזה תנא ההלכה שמוחזרים
 12 למערכה איברי קרבנות שניתזו מעל המזבח לארץ בשעת הקטרתם,
 13 קמאן - כשיטת מי, דלא פרבי יוסי, וזאת מכיון שאבוה דשמואל
 14 לומד את מחלוקת רבי יוסי סבר שחייב אמת על כולם כיון
 15 והלשון השניה של עולא, שרבי יוסי סבר שחייב אחת על כולם כיון
 16 שפטור על העלאת אבר חסר של מוקטרי פנים בחוץ, לכן משמע לו
 17 שרבי יוסי סובר שבפנים אין מחזירים פוקעים, כיון שאם היה סובר
 18 שמוחזרים פוקעים אם כן יש שם הקטרה על דבר חסר בפנים והיה
 19 צריך לחייב בחוץ. וכיון שאבוה דשמואל אמר שרבי יוסי פטור את
 20 המעלה בחוץ מוקטרי פנים שחסרו, אם כן עולא בלשון הראשונה
 21 שאמר שנחלקו דווקא במוקטרי חוץ, אבל במוקטרי פנים מודה רבי
 22 יוסי שחייב על דבר חסר, חולק על אבוה דשמואל.
 23 שנינו במשנה: ואינו חייב עד שיעלה בו' לראש המזבח, רבי שמעון
 24 אומר, אפילו העלה על הסלע או על האבן חייב. מבררת הגמרא:
 25 אמר רב הונא, מאי טעמא דרבי יוסי שאינו חייב בהעלאת חוץ
 26 אלא אם העלה על גבי מזבח. מבארת הגמרא: דכתיב בפרשת נח,
 27 אחרי שיצא נח מן התיבה (בראשית ח ט) 'ויקח נח מנחה לה' וגו' ויעל
 28 עלת במזבח, למדנו מכאן שגם בבמת יחיד שאדם מקריב עליה
 29 בחוץ, אינה נחשבת העלאה אלא על גבי מזבח, וכיון שמצינו שגם
 30 בהעלאה בחוץ צריך מזבח, אם כן גם באיסור העלאת חוץ אינה
 31 נחשבת העלאה אלא אם כן העלה על גבי מזבח.
 32 מבררת הגמרא: אמר רבי יוחנן, מאי טעמא דרבי שמעון שחייב
 33 בהעלאת חוץ אפילו העלה על גבי סלע. מבארת הגמרא: דכתיב
 34 לגבי מנח אבי שמשון, לאחר שבישר לו המלאך על הולדת בנו
 35 (שופטים יג ט), 'ויקח מנחה את נדי העזים ואת המנחה ויעל על הצור
 36 לה', מבואר בפסוק, שמנח לא בנה מזבח לשם כך אלא העלה על
 37 הצור, כלומר סלע, ואף על פי כן קורא לו הנביא העלאה, וכיון
 38 שמצינו שהקטרה בבמת יחיד נחשבת העלאה גם בלא מזבח, אם כן

5 וזבאין בעורה. יכול שאני מרבה אף עולה שששחטה שלא לשמה,
 6 שהיא עצמה כשרה אלא שלא עלתה לבעלים לשם חובה (לעיל ב.ב.)
 7 שהואיל ולא עלתה לבעלים לשם חובה,

1 בן, ש'עולת איש' לא בא למעט עולת אשה, מה תלמוד לומר 'עולת
 2 איש', עולה שעלתה לאיש - שעלתה על גבי המזבח ויש לה בעלים,
 3 פרט לעולה שששחטה חוץ לזמנה וחוזן למקומה, שהיא פסולה
 4 ולכן אינה לבעליה ואינה נקראת 'עולת איש', שלא יהו הפתנים